

Program Geliştirme ve Öğretim

Yard. Doç. Dr. Çiğdem HÜRSEN

Temel Kavramlar

- Eğitim:
 - Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne kadar süren gelen bir süreçtir.
 - Bu süreçte bireylere çeşitli bilgi, beceri, tutum ve değerler kazandırılır.
 - Bu öğrenmeler bireyin davranışlarında gözle görülebilen değişikliklere neden olmaktadır.

Temel Kavramlar

- Eğitimi oluşturan temel öğeler:
 - Birey
 - Yaşantı
 - Süreç
 - Davranış

İnsan (birey)

- İnsanı, biyo-kültürel ve sosyal bir varlık olarak tanımlayabiliriz.
- İnsan;
 - Biyolojik
 - Kültürel
 - Sosyalboyutlardan oluşur.

İnsan

- Bilişsel
- Duyuşsal
- Psikomotor

Davranışlara sahiptir. Ve eğitimde bireye bu davranışlar kazandırılır.

Yaşantı

- Yaşantı, bireyin çevresiyle kurduğu etkileşim sonucu bireyde kalan izler olarak tanımlanabilir.
- Her bireyin çevresiyle kurduğu etkileşim farklı olduğu için geçirdikleri yaşantılar ve kazandıkları davranışlar da birbirinden farklıdır.

Süreç

- Eğitim kavramının tanımında yer alan bir diğer öge süreçtir.
- Bir ürünün oluşumunda yer alan etkinlikler bütünü ya da belirli bir hedefe yönelik işlemler dizisidir.

Davranış

- Davranış genel anlamda organizmanın her hareketi davranış olarak kabul edilir.
- Organizmanın etkiye karşı gösterdiği tepki ve tepkiye karşı gösterdiği etkiye davranış denir.

Davranış

- Eğitim açısından davranışın,
 - Gözlenebilir,
 - Ölçülebilir,
 - İstenilir

Olması gerekir.

Davranış

- İnsan davranışları;
 - Doğuştan gelen davranışlar
 - Geçici davranışlar
 - Sonradan kazanılan davranışlar

Olmak üzere başlıca üç grupta toplanır.

Doğuştan gelen davranışlar

- Öğrenmeyle değiştirilemeyen davranışlardır.
 - Ör: insanın gözbebeğinin aşırı ışıkta küçülmesi, az ışıkta büyümesi doğuştan gelen davranışlardır.

Geçici davranışlar

- Alkol, ilaç, uyuşturucu madde, hastalık gibi etkilerle ortaya çıkan ve bu etki ortadan kalktıktan sonra kaybolan davranışlardır.
 - Ör: bir kişinin yüksek ateş, alkol gibi nedenlerden dolayı yaptıkları konuşmalar.

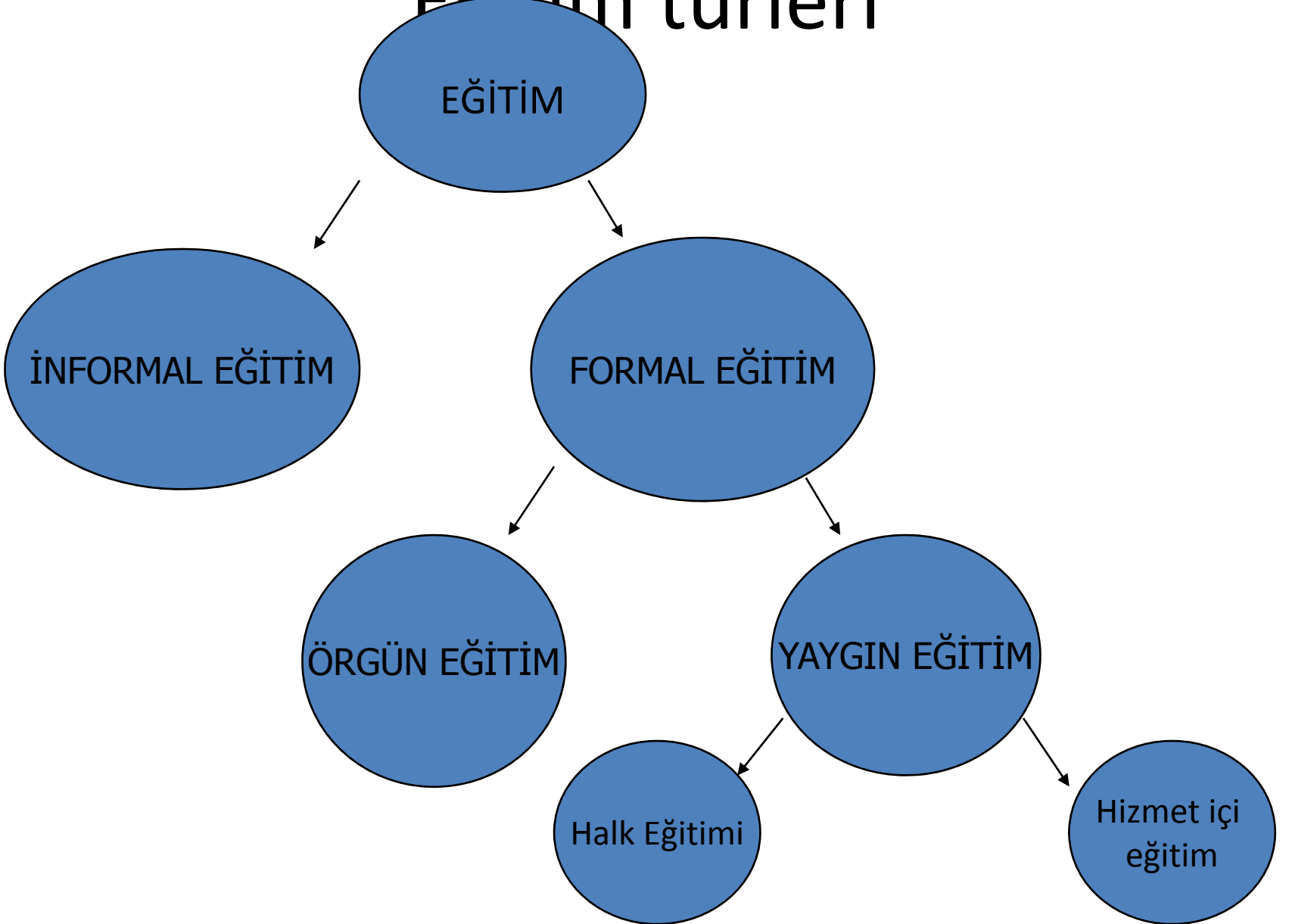
Sonradan kazanılmış davranışlar

- Doğuştan getirilmeyen, öğrenme ürünü olan davranışlardır.
 - Ör: eğitimin tanımını söyleme, çevreyi temiz tutma, bir müzik aleti çalma.
- Süreç içerisinde kazanılan bu davranışların istenilir olması beklenir.

Temel Kavramlar

- Eğitim:
 - Oldukça geniş kapsamlı olan eğitim kavramı özellikleri açısından farklı türlere ayrılmaktadır.

Eđitim tűrleri

İnformal eğitim

- İnformal eğitim yaşam içinde **kendiliğinden oluşan** bir süreçtir.
- Belli bir **plan ve program uygulanmadan**, yaşam içinde kendiliğinden gerçekleşmektedir.

İnformal eğitim

- Amaçlı ve planlı değildir. Gelişigüzedir.
- Birey çevresiyle etkileşimde olduğu süreçte farkında olmadan yeni şeyler öğrenir.

İnformal eğitim

- İnformal eğitimdeki öğrenmeler;
 - Ailede,
 - Sokakta,
 - İşyerinde,
 - Televizyondan,
- Yaşam içinde kendiliğinden oluşur.

İnformal eğitim

- İnformal eğitimde iki önemli öğrenme yolu vardır;
 - Gözlem
 - Taklit
- İnformal eğitim sürecinde bireyler istenmeyen ve zararlı alışkanlıkları da edinmektedirler.

İnformal eğitim

- Ör: sigara içmek, alkol almak, kopya çekmek vb. istenmeyen ve zararlı alışkanlıklar da bu süreçte öğrenilmektedir.
- Toplumlar büyüyüp geliştikçe informal eğitim süreci insanların yetişmesinde yeterli olmamış ve formal eğitim uygulanmaya başlamıştır.

Formal eğitim

- İnfornal eğitimnin plansızlığına karşın formal eğitimin planlığı, amaçlılığı ve önceden tasarlanmışlığı ile profesyonel olma özelliğı vardır.
- **Okullarda ya da benzeri kurumlarda** bir plan ya da program uygulanarak gerçekleştirilen eğitime formal eğitim denir.
- **Önceden hazırlanmış bir program** çerçevesinde planlı olarak yapılır ---- Amaçlıdır
- Sürecin belli aşamalarında ve sonunda değerlendirme işlemi yer alır.

Formal Eğitimin zellikleri

- Davranışlar belli amaçlar doğrultusunda değiştirilir
- Bireyde istendik davranışlar geliştirilir
- Davranış değişikliği önceden tasarlanan, kasıtlı ve planlı bir biçimde ve buna uygun evre ve ortamlarda gerçekleşir

Formal Eğitimnin zellikleri

- Eğitim profesyonel eğitimcilerce gerçekleştirilir
- Planlı ve programlı olduğu için program geliştirme çalışmaları yapılabilir
- Formal eğitimde ğretim ağırlık taşır

Formal eğitim

- Formal eğitim;;
 - Örgün eğitim
 - Yaygın eğitim

Olmak üzere ikiye ayrılır.

Örgün eğitim

- Örgün eğitim:
 - Kişilerin yaşama atılmadan, meslek kollarında çalışmaya başlamadan önce **okul ya da okul niteliği taşıyan yerlerde genel ve özel bilgiler bakımından yetişmelerini sağlamak amacıyla belli yasalara göre düzenlenen eğitimdir.**

Örgün eğitim

- Örgün eğitim, okul öncesi eğitimden başlayıp yüksek öğretime kadarki eğitim kurumlarında yapılan eğitimi kapsamaktadır.
- Bu eğitim, belirli yıllara ayrılmakta ve bu dönemleri başarıyla bitiren öğrencilere diploma ya da akademik derece verilmektedir.

Örgün eğitim

- Örgün eğitim kurumları;
 - Okulöncesi
 - İlköğretim,
 - Ortaöğretim
 - Yükseköğretim

Kurumlarından oluşmaktadır.

Yaygın eğitim

- Yaygın eğitim;
 - Her yaş grubundaki insanların yararlanabileceği bir formal eğitim uygulamasıdır.
 - Özellikle örgün eğitim olanaklarından hiç yararlanmamış durumdaki olanlara,
 - örgün eğitim okumakta olanlara,
 - meslek dallarında daha yeterli duruma gelmek isteyenlere uygulanan eğittir.

Halk eğitimi

- Genellikle 15 ya da daha ileri yaşta olup **normal okul ve üniversite sisteminin dışında bulunan** kimselerin yararına sunulan ve **gereksinimlere göre düzenlenen** eğitimidir.

Halk eğitimi

- Halk eğitiminin en önemli özelliği;
 - Okul çağının dışında bulunan,
 - Okulla ilişkisi bulunmayan,
 - Gönüllü öğrencilere verilmesidir.

Hizmet içi eğitim

- Özel kişilere ait iř yerlerinde, belirli bir maaş ya da ücret karşılığında işe alınmiş ve çalışmakta olan bireylere görevleri ile ilgili bilgi, beceri ve tutum kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitimidir.

Öğrenme

- Öğrenme bireyin **çevresi** ile etkileşim yoluyla oluşur.
- Bireyin **davranışlarında değişiklik** meydana getirir.
- Doğduğu andan itibaren öğrenme sürecinin içerisinde yer alır.

Öğrenme

- Öğrenmenin **sürekli** olması ve öğrenilenlerin **unutulmaması** için **tekrar ve pekiştireçler** önemlidir.

Öğrenme

- Gerçek bir öğrenmenin olabilmesi için öğrenenin;
 - **Öğrenmeyi istemesi,**
 - Öğrenmek için **çaba harcaması,**
 - Öğreneceği konuyla ilgili **hazırbulunuşluğa** sahip olması gerekir.

Eğitim Programı

- Eğitim programı kısaca “izlenen yol” anlamına gelmektedir.
- Ayrıca “yetiştirmek” sözcüğünden yola çıkarak eğitim programları yerine “Yetişek” kavramı da kullanılabilir.
 - “Yetişek” terimi ise, belli öğrencileri belli bir zaman süresi içinde yetiştirmeye yönelik düzenli eğitim durumlarının tümü olarak açıklanmaktadır.

Eğitim Programı

- Öğrencilere, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneneğine eğitim programları denir.
 - Eğitim programı, istendik hedef ve davranışların kazanılması için stratejilerin belirlendiği yazılı doküman ya da eylem planıdır.

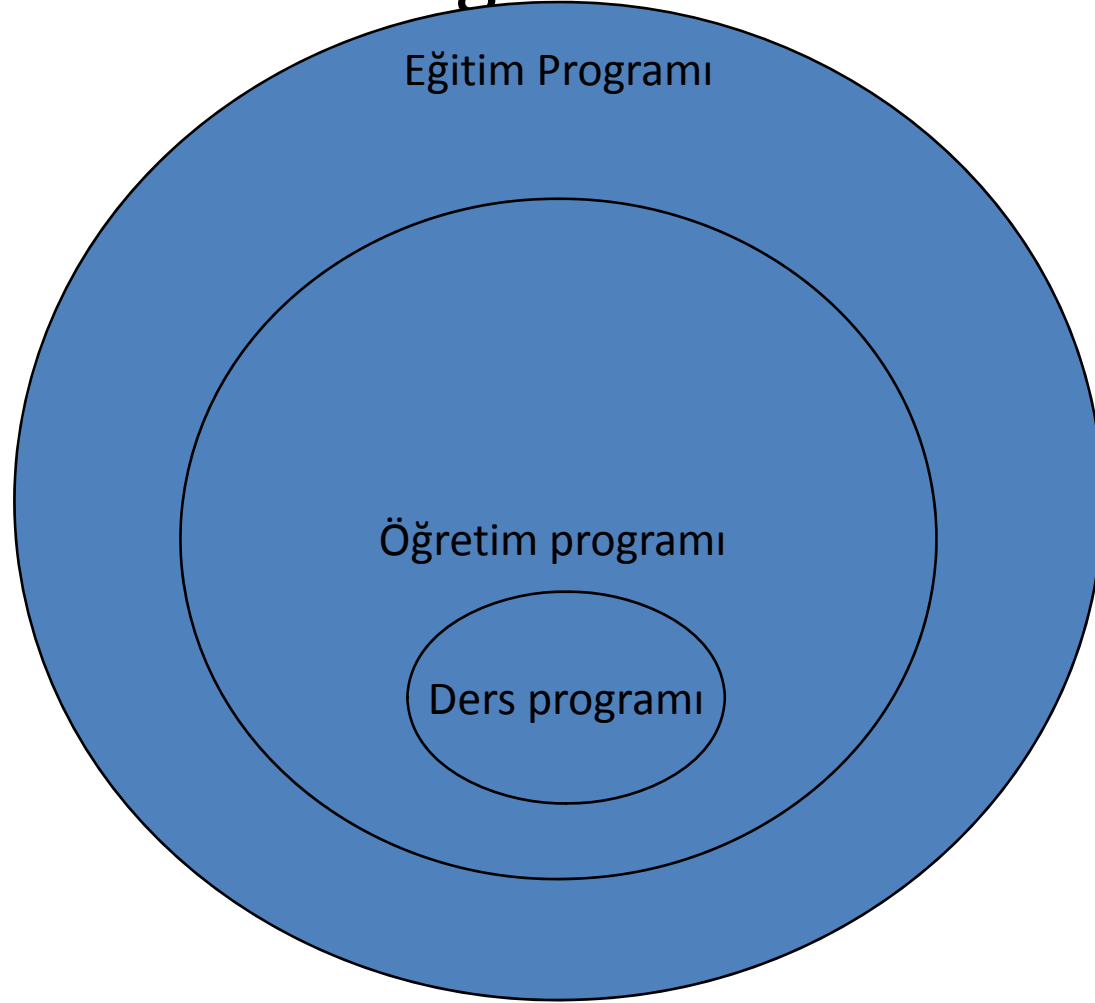
Öğretim Programı

- Bir dersin öğretimi ile ilgili tüm etkinlikleri kapsayan planlardır.
- Okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzenenğidir.

Ders programı

- Bir ders süresi içinde planlanan hedeflerin bireye nasıl kazandırılacağını gösteren tüm etkinliklerin yer aldığı bir plandır.
- Ders programı, öğretim programı içinde yer alan ve derslerle ilgili olan öğretim faaliyetlerini düzenleyen programdır.

Eğitim Programı-Öğretim Programı-Ders Programı

Örtük program

- Resmi programın dışında öğrencilerin çeşitli kazanımlara ulaşmasına neden olan program ise örtük programdır.
 - Öğrenciler sadece resmi planlı ve yazılı programlardan değil aynı zamanda planlanmamış ve yazılı olmayan programlardan da etkilenmektedirler.

Örtük program

- Okul çevresinde ve program dışı etkinlikler olarak dile getirilen örtük program ders dışı etkinlikleri içine alan programdır.

Eğitim Programında bulunması gereken öğeler ise:

- Hedef-davranışlar
- İçerik
- Öğrenme-öğretme süreci
- Ölçme ve değerlendirme

Eğitim programının öğeleri

- Niçin — Hedef (Amaç) Ne Kadar
 - Ne? — içerik —→ Ölçme değerlendirme
 - Nasıl? —→ Öğrenme-Öğretme süreci Kalite - Kontrol
-

Eğitim programının öğeleri

- Eğitim programı içerisinde yer alan dört temel öğede süreç içerisinde birbiriyle tutarlı olarak planlanmakta ve bu öğelerden herhangi birinde gerçekleştirilen bir değişiklik sürecin tümüne etki etmektedir.